

титѣ пѣкъ живѣли отвѣждѣ долното му течение и по лѣвия брѣгъ на Дунава до устията на Алута. Изобщо цѣла стара Дакия, както планинската страна на днешна Трансилвания, така и низината била усѣяна съ славянски селища. Въ Трансилвания и сега още се срѣщатъ села, носещи добре познати имена, които се повтарятъ въ всички славянски земи: Топлица, Бистра, Букова, Добра, Глимбока (глѣбока), Глоговица, Ковашна (Квасна), Поноръ, Залатна (Златна), Пояна (Поляна), Пресѣка, Прислопъ, Рибище, Ровина, Руда, Островъ Лунка-Черна (старославян. Лѣжа, черна ливада) и пр. Тамъ се срѣщатъ рѣкитѣ: Стрѣла, Черна, Бистрица, Илова, Красна; рѣката Кокелъ у сакситѣ по ромѣнски е Тирнава. Пограничната областъ Бихаръ носи славянско име (срав. чешкото Vêchoy, сръбското Бијоръ). Названията на планинитѣ сѣщо така сѣ повечето славянски: Верву (врѣхъ), Деалу (дѣлъ-планина), Стина (стена), Магура (97 пѣти въ Трансилвания) и т. н. По сѣщия начинъ и въ днешна Ромѣния по-голѣмата частъ отъ мѣстнитѣ имена сѣ славянски, а именно названията на рѣкитѣ: Лѣжава, Джмбовица, Сушица и безброй други славянски названия. Сега словѣнитѣ сѣ изчезнали съвсемъ отъ тия мѣста. Тѣ се смѣсили съ излѣзлитѣ отъ полуострова романизирани трако-ромѣни. Ромѣнскиятъ народъ по такъвъ начинъ расѣлъ, като поглѣщалъ малко по малко славянитѣ. Още преди сто години въ нѣкои седмиградски села се чувалъ славянски езикъ²⁵; сега тамъ той е излѣзълъ съвсемъ отъ употреба. Ромѣнскиятъ езикъ заимствувалъ много елементи отъ славянския, сѣщо както английскиятъ отъ латинския. Ромѣнитѣ усвоили отъ словенитѣ терминологията по домакинството, гражданския животъ и християнството.

И така, отъ Дакия словѣнитѣ преминали на Балканския полуостровъ, а сѣщо и въ маджарскитѣ равнини и скоро настѣпило време, когато на разнообразнитѣ наречия на тѣхния езикъ говорили отъ долинитѣ на Аркадия до карпатскитѣ проломи на Буковина и отъ брѣговетѣ на Балатонското езеро и Баконската гора до Пропонтида. Тогава тѣ населявали Маджарско, Трансилвания, Влашко, а на югъ отъ Дунава — Мизия, Тракия, Македония и много други области, станали отсетне пакъ грѣцки или албански. Севернитѣ словѣни изчезнали между маджаритѣ и ромѣнитѣ, южнитѣ и сега още живѣятъ подъ (неславянско) име българи.

Въ края на V вѣкъ въ Византия царувала такава нехайность, че вътрешната частъ на полуострова оставала съвсемъ беззащитна отъ враговетѣ. За да могатъ да плащатъ данѣкъ на варваритѣ, византийскитѣ императори имали обичай формално да продаватъ най-богатитѣ провинции при Сръди-земно море на намѣстници, които следъ това ги разорявали по-зле отъ турскитѣ паши; императорскиятъ дворъ се грижелъ повече за разкошенъ ловъ, за монашески препирни и събори.

По морето върлували вандалитѣ, чиято жертва била Елада. Никой не мислѣлъ за сериозна съпротива на врага, който нападалъ отъ всички страни. За спасяването на Цариградъ въ 512 год., при императоръ Анастасия била съградена голѣма стена отъ Селимврия на Пропонтида до Дерконъ на Понта, дълга 280 стадии, „знакъ на безсилие и паметникъ на страхливостъ“. Къмъ всички бедствия се прибавили и страшни земетръси, които разрушили Коринтъ, Дирахионъ и дарданскитѣ кули. Въ 518 год. Анастасий билъ наследенъ отъ Юстина I, чиято енергия могла да се прояви само въ вътрешни препирни. Лесно биха могли славянитѣ при Анастасия и Юстина не само да грабятъ, но и да се заселятъ на пустинния полуостровъ²⁶.

Въ 527 год. на престола на Константина Велики стѣпилъ Юстинианъ I. Неговото управление се ознаменувало съ военни подвизи, съ издаване сводъ на законитѣ и съ построяване на величествени здания. Презъ първата година на царуването му на полуострова била възстановена славата на римското